

- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. de staatssecretaris, mevrouw drs. J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

KENMERK: B/17/10941/EV

DATUM: 20 januari 2017

ONDERWERP: Wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen

Geachte mevrouw Klijnsma,

Graag maken wij gebruik van de geboden gelegenheid te reageren op het wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen.

De Pensioenfederatie onderschrijft de hoofdlijnen van het wetsvoorstel

Allereerst merken wij op dat de Pensioenfederatie de hoofdlijnen van het wetsvoorstel onderschrijft. Ook danken wij SZW voor de samenwerking die heeft plaatsgevonden bij de totstandkoming van dit wetsvoorstel.

Wij delen het standpunt dat het van belang is dat ook werknemers met kleine pensioenen hun aanspraak kunnen behouden voor een goede oudedagsvoorziening. Nu er met de veranderende arbeidsmarkt steeds meer kleine pensioenen ontstaan kan het vervangen van het recht op afkoop door een recht op automatische waardeoverdracht ertoe leiden dat kleine pensioenen worden samengevoegd tot een groot pensioen.

Wel zijn wij verheugd dat het wetsvoorstel uitgaat van een recht op automatische waardeoverdracht in plaats van een plicht. Bij een recht kunnen pensioenuitvoerders zelf de afweging maken of zij gebruik willen maken van de mogelijkheid van automatische waardeoverdracht. Dat is met name van belang voor de pensioenuitvoerders die nu ook geen gebruik maken van het afkooprecht en de pensioenen dus al behouden. Een plicht zou voor deze pensioenuitvoerders tot een lastenverzwaring leiden.

De voorstellen om hele kleine aanspraken van minder dan 2 euro bruto per jaar te laten vervallen en het laten vervallen van het individuele bezwaarrecht bij het collectief omzetten van aanspraken naar de meest actuele fiscale pensioenrichtleeftijd zijn van groot belang voor de sector. Daarmee krijgen pensioenuitvoerders de kans om zorg te dragen voor een efficiëntere uitvoering, die zal leiden tot een kostenbesparing ten gunste van het collectief.

Het administreren van de hele kleine pensioenaanspraken is in verhouding tot de waarde daarvan zo kostbaar, dat het in het belang van het collectief is als deze aanspraken mogen vervallen. En met een wettelijke basis die het mogelijk maakt pensioenregelingen te harmoniseren naar één fiscale pensioenrichtleeftijd zijn zowel de uitvoerders gebaat (vereenvoudigde regelingen zijn beter uitvoerbaar, minder foutgevoelig, beter uitlegbaar en leiden tot lagere uitvoeringskosten) als de deelnemers (pensioen wordt transparanter en overzichtelijker, waardoor een betere financiële planning mogelijk is en lagere kosten leiden bij pensioenfondsen tot een hoger pensioenresultaat). De huidige praktijk wijst uit dat het bieden van een bezwaarmogelijkheid de beoogde vereenvoudiging van de administratie praktisch onmogelijk maakt.

Naast bovengenoemde positieve punten uit het wetsvoorstel, zijn er nog twee punten waar wij uw aandacht voor vragen.

Maak automatische waardeoverdracht ook mogelijk voor bestaande aanspraken

Bij de toelichting bij het wetsvoorstel wordt vermeld dat er nog wordt bekeken onder welke voorwaarde automatische waardeoverdracht mogelijk is van bestaande kleine pensioenen.

Wij merken op dat wij het een gemiste kans zouden vinden als het recht op automatische waardeoverdracht niet ook van toepassing wordt op reeds bestaande kleine pensioenen. Doel van het wetsvoorstel is enerzijds behoud pensioenbestemming en anderzijds kostenbeheersing. Door het niet mogelijk maken van automatische waardeoverdracht voor een paar miljoen kleine aanspraken, wordt het gewenste doel van behoud pensioenbestemming voor deze aanspraken hoogstwaarschijnlijk niet gehaald, omdat vroeg of laat afkoop zal plaatsvinden. Ook wordt de pensioenfondsen die zeer veel kleine slapersaanspraken in hun administratie hebben de kans ontnomen om hun bestanden op te schonen en kosten te besparen ten gunste van het collectief.

De vrees die wordt uitgesproken dat het niet ondenkbaar is dat sommige pensioenfondsen door een grote uitstroom van aanspraken met de daaraan verbonden middelen zoveel kritische massa verliezen dat hun voortbestaan wordt bedreigd delen wij niet. Pensioenfondsbesturen dienen bij hun besluitvorming alle belangen af te wegen. Bovendien dienen zij te zorgen voor een beheerste bedrijfsvoering. De kans dat zij besluiten nemen die ofwel nadelig zijn voor het collectief, danwel het voortbestaan van het pensioenfonds zullen bedreigen, achten wij dan ook niet aanwezig.

**De eenzijdige tussentijdse afkoopmogelijkheid moet blijven bestaan als
sluitstuk van het recht op automatische waardeoverdracht**

Daarnaast maakt de toelichting van het wetsvoorstel melding van het feit dat bij de evaluatie van het wetsvoorstel zal worden overwogen of afkoop na een x-aantal onsuccesvolle pogingen tot automatische waardeoverdracht mogelijk moet blijven.

Graag benadrukken wij dat wij van mening zijn dat ook zonder evaluatie al vast staat dat het van belang is dat er een tussentijdse eenzijdige afkoopmogelijkheid blijft bestaan. Het is weinig zinvol om tot aan de pensioendatum te blijven proberen een automatische waardeoverdracht te laten plaatsvinden, terwijl er op de pensioendatum dan alsnog kan worden afgekocht. De kans dat een deelnemer die al 5 jaar lang geen nieuwe pensioenopbouw is gestart, dit na die tijd alsnog zal gaan doen, is klein. Bovendien zullen deelnemers die na einde deelneming zelfstandige zijn geworden of naar het buitenland zijn vertrokken/teruggekeerd (over het algemeen) geen pensioen meer opbouwen bij een uitvoerder waarnaar overdracht kan plaatsvinden. Voorkomen moet worden dat de pensioenfondsen die nu gebruik maken van het recht op afkoop gedurende de opbouwfase geconfronteerd worden met een stijging van de uitvoeringslasten, omdat zij gedwongen worden onoverdraagbare kleine pensioenen jarenlang in de boeken te houden.

Wij zijn graag bereid tot nader overleg over deze aandachtspunten.

Met vriendelijke groet,

Gerard Riemen
Algemeen directeur

Bijlage: technische vragen en opmerkingen

Bijlage: Technische vragen en opmerkingen

1. Automatische waardeoverdracht klein pensioen

a. *Eén jaarstermijn*

In artikel 17da lid 1 van de amvb klein pensioen is bepaald dat de overdragende pensioenuitvoerder binnen een jaar nadat de deelneming van de gewezen deelnemer is geëindigd bij het pensioenregister een opgave vraagt van de uitvoerder bij wie de gewezen deelnemer pensioenaanspraken verwerft. Wij verzoeken u deze termijn te verlengen naar maximaal twee jaar na beëindiging van de deelneming. In verschillende sectoren komt het veelvuldig voor dat gewezen deelnemers binnen twee jaar weer terugkeren in de sector. Door een wachttijd te hanteren van twee jaar, kan worden voorkomen dat aanspraken van deze deelnemers onnodig heen en weer schuiven.

b. *Overdrachtsdatum*

In artikel 17da lid 6 van de amvb klein pensioen is bepaald dat als overdrachtsdatum wordt aangemerkt de aanvangsdatum van de deelname aan de pensioenregeling van de ontvangende uitvoerder. Om de regeling eenvoudig te houden is het echter van belang dat de overdrachtsdatum een datum is die de overdragende uitvoerder zelfstandig kan vaststellen. De aanvangsdatum van deelname aan de nieuwe regeling is niet bekend bij de overdragende uitvoerder. Om extra stappen van informatie-uitwisseling in het proces te voorkomen, stellen wij voor de overdrachtsdatum vast te stellen op de datum waarop de overdragende pensioenuitvoerder de overdracht meldt bij de ontvangende pensioenuitvoerder.

c. *Nettopensioen*

In artikel 70a lid 1 sub d Pensioenwet is bepaald dat de automatische overdracht van nettopensioen alleen kan plaatsvinden als de ontvangende pensioenuitvoerder een regeling voor nettopensioen uitvoert. Wij verzoeken u het nettopensioen volledig buiten de automatische waardeoverdracht te laten. Enerzijds is het doel van behoud pensioenbestemming niet aan de orde bij nettopensioen. Deelnemers die een klein nettopensioen hebben opgebouwd, hebben daarnaast tevens een groot brutopensioen opgebouwd. Anderzijds maakt de voorwaarde de regeling extra complex, omdat de overdragende pensioenuitvoerder dan eerst in contact moet treden met de ontvangende uitvoerder om vast te stellen of deze een regeling voor nettopensioen uitvoert.

2. Vervallen hele kleine aanspraken

a. *Informatieplicht en definitief vervallen*

Uit het wetsvoorstel blijkt niet welke informatieverplichtingen er zijn voor de pensioenuitvoerder, als deze gebruik maakt van het recht om hele

kleine aanspraken te laten vervallen. Als deze verplichting nader wordt ingevuld, dan merken wij op dat het van belang is dat de kosten die gepaard gaan met het realiseren van het laten vervallen van de hele kleine aanspraken zeer laag moeten zijn, wil het beoogde doel van lastenverlichting worden bereikt. Ook vragen wij aandacht voor het feit dat er onder de gewezen deelnemers met deze hele kleine aanspraken ook deelnemers zijn die onvindbaar zijn.

Daarnaast gaan wij ervan uit dat hele kleine aanspraken direct bij beëindiging van de deelneming komen te vervallen en daarna niet meer kunnen herleven, ook niet als een deelnemer weer terugkeert bij de betreffende pensioenuitvoerder. Dit voorkomt dat een pensioenuitvoerder een schaduwadministratie moet blijven voeren voor de vervallen aanspraken. Wij verzoeken u dit te verduidelijken in (de toelichting bij) het wetsvoorstel.

b. Grenzen bij premieregelingen

Het wetsvoorstel bepaalt dat hele kleine pensioen, die niet meer bedragen dan € 2 euro bruto per jaar mogen vervallen. Het belang van het collectief weegt bij dit voorstel zwaarder dan het individuele belang van deelnemers. Wij vinden het van belang dat de grenzen waarbij een heel klein pensioen kan vervallen ook bij premieregelingen uniform worden vastgesteld voor de hele sector. Het is van belang voor deelnemers dat deze grenzen overal gelijk zijn, om misverstanden te voorkomen. Wij verzoeken u daarom voor premieovereenkomsten ook wettelijk voorgeschreven grenzen te definiëren, waaronder een heel klein kapitaal bij een premieregeling kan vervallen.

3. Collectieve waardeoverdracht bij aanpassing aan de fiscale pensioenrichtleeftijd

a. Omzetten tijdelijk ouderdomspensioen

Uit het wetsvoorstel blijkt niet duidelijk of het nieuwe artikel 83 Pensioenwet ook de omzetting van een tijdelijk ouderdomspensioen en prepensioen mogelijk maakt, als de regeling is aangepast vanwege een stijging van de pensioenrichtleeftijd. Wij pleiten daar uitdrukkelijk wel voor. Immers ook tijdelijke ouderdomspensioenen en prepensioenen zijn het resultaat van oudere fiscale regimes. Deze tijdelijke pensioenen dienden ter overbrugging van de periode tot aan de AOW-datum als het ouderdomspensioen bijvoorbeeld al op leeftijd 62 inging. Het is naar onze mening niet logisch als het ouderdomspensioen dat inging op leeftijd 62 wel mag worden omgezet naar de nieuwe pensioenrichtleeftijd, maar een bijbehorend tijdelijk ouderdomspensioen of een prepensioen niet.

In het belang van eenvoud in de uitvoering en harmonisatie van de pensioenregelingen is ook deze omzettingsmogelijkheid gewenst. Bij deze

omzetting kan ook worden voldaan aan de in de toelichting bij het wetsvoorstel gestelde voorwaarden bij artikel 83. Bovendien kunnen deelnemers ook na omzetting nog steeds vervroegd met pensioen. De bestaande flexibiliseringsmogelijkheden bieden deelnemers immers de gelegenheid het pensioen weer te vervroegen, waarbij gekozen kan worden voor een hoog-laag constructie met extra AOW-compensatie.

b. Rolverdeling bij omzetting

Wij zijn verheugd dat artikel 83 Pensioenwet zodanig is aangepast dat een verzoek tot omzetting ook gedaan kan worden door sociale partners. Dat is met name van belang voor bedrijfstakpensioenfondsen. De voorgestelde formulering van artikel 83 kan echter ook tot verwarring leiden hoe de rolverdeling tussen sociale partners, werkgever en pensioenuitvoerder precies is en wie wanneer het initiatief kan nemen tot collectieve waardeoverdracht. Dat komt ook omdat artikel 83 PW ook betrekking heeft op andere vormen van collectieve waardeoverdracht, waarbij het initiatief tot overdracht ook bij een bedrijfstakpensioenfonds bij de werkgever kan liggen.

Wij verzoeken SZW te verduidelijken dat met name het verzoek tot omzetting van bestaande aanspraken in verband met de verhoging van de pensioenrichtleeftijd bij een bedrijfstakpensioenfonds door sociale partners kan worden gedaan, bij een ondernemingspensioenfonds, verzekeraar of ppi door de werkgever, bij een beroepspensioenfonds door de beroepsvereniging en bij een apf door de contractspartij van de uitvoeringsovereenkomst/het uitvoeringsreglement (ofwel werkgever, ofwel beroepsvereniging of wel sociale partners).

c. Is omzetting ook mogelijk indien de pensioenregeling niet wordt aangepast naar de meest actuele pensioenrichtleeftijd?

Het wetsvoorstel bepaalt dat het bezwaarrecht van de deelnemer niet van toepassing is als er sprake is van een collectieve wijziging van de pensioenovereenkomsten, voor zover de wijziging inhoudt dat de pensioenrichtleeftijd gelijkgesteld wordt aan de pensioenrichtleeftijd als bedoeld in artikel 18a lid 6 van de Wet op de loonbelasting 1964.

Per 1 januari 2018 stijgt de fiscale pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar. Veel pensioenregelingen zullen de pensioenopbouw dan baseren op deze richtleeftijd en daarmee gebruik kunnen maken van deze bepaling. Het kan echter ook dat sociale partners besluiten de pensioenrichtleeftijd op 67 jaar te houden en het opbouwpercentage zodanig te verlagen dat de pensioenregeling toch binnen de fiscale grenzen blijft. Of dat sociale partners de pensioenrichtleeftijd eerder niet hebben verhoogd en nu niet doorschuiven naar 68, maar naar 67. Ook in die situaties is het wenselijk dat aanspraken die eerder zijn opgebouwd en zijn gebaseerd op een

pensioenrichtleeftijd van 65 jaar zonder bezwaarmogelijkheid omgezet kunnen worden naar een richtleeftijd van 67 jaar. De toelichting bij het wetsvoorstel (onderdeel IV) lijkt die mogelijkheid ook te willen bieden. Wij verzoeken u dit ook tot uitdrukking te laten komen in de tekst van artikel 83 Pensioenwet.